

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 400 lir

Leto XXXVI. Št. 245 (10.765)

TRST, četrtek, 23. oktobra 1980

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govecu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

NASTOPNI GOVOR NOVEGA PREDSEDNIKA VLADE PRED POSLANSKO ZBORNICO

Ukrepi za premostitev gospodarske krize
v osredju Forlanijeve programske izjave

Obramba javnega reda in boj proti terorizmu bistvena pogoja za utrditev demokratičnih ustanov in za družbeno sožitje v zakonitosti - Vlada se je obvezala predložiti organski zaščitni zakonski ukrep za Slovence - Poudarjeno prijateljstvo s sosednjo SFR Jugoslavijo

RIM - Ministrski predsednik Arnaldo Forlani je sinoči predložil program svoje prve vlade poslanski zbornici v nastopni izjavi, ki je obsegala 85 strani in je obravnavala italijanske razmere v okviru svetovnega dogajanja ter smernice delovanja vlade na temeljih področnih institucionalnih, gospodarskih in zunanjih politik. Največji del svojega poudarja uro trajajočega posega je predložil v obliki predgovora, ki je predstavljal temeljni program nove vlade. Medtem ko je Forlani v svoji izjavi poudaril, da je njegova vlada pripravljena na vse, kar je potrebno za premostitev resne krize, ki je dolgo bremenila italijanski narod, je hkrati izrazil zaupanje v sposobnost italijanskega naroda, da se sam odloči za svoj prihodnji uspeh.

Ozdravitev italijanskega gospodarstva mora po Forlaniju temeljiti na strogem nadzoru nad menjalnimi tečajem lire in na stvarnih posredstvih za odpravo notranjih korenin inflacije, predvsem neukinkovitega izkoriščanja proizvodnih sposobnosti in hitrega naraščanja delovnih prejemkov. Forlani je navedel naraščanje brezposelnosti in trgovinskega primanjkljaja ter razlike v inflacijski stopnji za druge razvijajoče države, ni pa soglašal z nekaterimi katastrofalnimi napovedmi mednarodne skupnosti.

Med namene nove vlade je navedel zaostritev boja proti davčnim tujcem in hkrati znižanje davčnih količinov za dohodke od dela, prilagoditev cen javnih storitev dejanskim izdatkom, podporo izvozu in podjetjem v krizi, zlasti na jugu. V zvezi z energetsko krizo je napovedal ukrepe v prid varčevanju, zlasti pa je tudi, da je treba nujno razvijati uporabo jedrske energije, darsi s potrebnimi jamstvi za varnost. Vlada bo vsakor že v prihodnjih dneh predložila parlamentu novi energetski načrt za desetletje 1980-1990. Omenil je tudi krizo kmetijstva in je obljubil hitro izvajanje naložb v okviru zakona o »stiripenosti« delavcev ter reformo kmetijskih pogodb. Glede stanovanjske politike je zagotovil večje naložbe za desetletni načrt gradenj in za nakup stanovanj.

Javne ustanove morajo jamčiti posameznikom in skupnosti zakonitost, v okviru katere mora vsakdo izvajati svojo pobudo in svoje naloge, je poudaril predsednik vlade, pri čemer sta prvenstvene važnosti obramba javnega reda in boj proti terorizmu. Pri tem je omenil reformo policije in sodstva ter zakonikov, boj proti mafiji, ugrabitvam in mamolom. Glede odnosov s parlamentom je obljubil, da bo vlada le v izjemnih in nujnih primerih izdala zakonske odloke in da bo vzdrževala z vsemi strankami, tudi opozicijskimi, korektno odnose v iskanju možnosti sodelovanja.

Posebej je Forlani obravnaval vprašanje delov s posebnim statusom, ki jih bo vlada obravnavala »s posebno pozornostjo«, in občin, ki jim bodo vsaj delno vrnili pravico do lastnih davčnih dohodkov. V tem delu programa je Forlani obljubil, da bodo na južnem Tirolskem dopolnili izvajanje statuta in pospešili uresničevanje »paketa« v zvezi z izenačenjem jezikov v Bozenski pokrajini in z rabo nemščine na sošičih. Tudi v Dolini Aosta bodo prilagodili izvršilne norme potrebam tamkajšnje francoske manjšine.

Glede naše dežele je novi predsednik vlade Forlani izjavil: »Za Forlanijo - Julijsko krajino bo svetovljena, v okviru stalnega posvetovanja med osrednjimi, deželni in krajevnimi upravami, pobudi za usklajevanje državnih in evropskih politik in ukrepov za razvoj vloge Trsta in obmejnega področja in je nadaljeval: »Za slovensko jezikovno skupnost nameravamo predložiti organski zaščitni ukrep, na osnovi sklepov posebne komisije, ki je bila v ta namen ustavljena, v tesni povezavi z deželno Forlanijo - Julijsko krajino.«

Zaključki del svojega nastopnega govora je nato Forlani posvetil vprašanju znanosti in tehnologije. Na tem področju morajo biti posegi Italije realistični in v skladu z vlogo, ki jo mora izvajati. V tem okviru si mora prizadevati, upoštevajoč potrebno pripadnost zahodnemu zaveznictvu in Evropski gospodarski skupnosti, za izvirne prispevek Evrope k utrjevanju varnosti, razvoja in miru. Pri tem lahko Italija, je zatrdil predsednik vlade, tudi koristen prispevek za obnovitev dialoga med Zahodom in Vzhodom in za iskanje mirnih rešitev za krizne situacije. Omenil je vprašanje ravnovesja sil v Evropi in obnovitev pogovorov o »evroizstrelih« v Zenevi ter izrazil željo, da ZDA čimprej ratificirajo sporazume Salt 2.

Glede Srednjega vzhoda je potrdil stališče Italije, da je za trajno rešitev potrebno sodelovanje Organizacije za osvoboditev Palestine, obsojil je sovjetski poseg v Afganistan in izrazil pripravljenost države EGS za sodelovanje pri reševanju spopada med Iranom in Irakom. Obvezal se je tudi, da bo Italija še nadalje krepila dvostranske odnose z drugimi državami, pri čemer je posebej naglasil koristnost prijateljstva z Jugoslavijo za utr-

Forlani med nastopnim govorom v poslanski zbornici, obkrožen z ministri in podtajniki (Telefoto AP)

VČERAJ SE JE ZAČELO ZASEDANJE VRHOVNEGA SOVJETA

GOSPODARSTVO SOVJETSKE ZVEZE BO OKREPILO
TUDI PROIZVODNJO BLAGA ŠIROKE POTROŠNJE

O kritičnem položaju sovjetskega gospodarstva je na seji centralnega komiteja partije spregovoril tudi Brežnjev - Prihodnje leto bodo posvetili večjo pozornost kmetijstvu, še vedno cikli sovjetskega gospodarstva

MOSKVA - Centralistična ureditev je eden od temeljnih problemov sovjetskega gospodarstva, ki ne dosega zaželenih rezultatov. Še posebej težaven je položaj kmetijstva. V deseti petletki, ki se letos izteka, so sovjetski gospodarstveniki načrtovali, da bo Sovjetska zveza pridobila 235 milijonov ton žitaric. V resnici pa naj bi jih letos pridelali le 180 milijonov. O položaju sovjetskega gospodarstva je včeraj na začetku zasedanja vrhovnega sovjeta (parlamenta) spregovoril Nikolaj Dajbakov, ki je odgovoren za načrtovanje.

Dan pred zasedanjem vrhovnega sovjeta se je sestel tudi centralni komite partije, ki je prav tako razpravljala o gospodarskih vprašanjih. Na tej seji je spregovoril tudi Brežnjev, ki je kritiziral delovanje nekaterih ministrstev, ki niso izpolnili sestavljenih načrtov. Pri tem se je zaustavil pri kmetijstvu, kjer

prepočasen razvoj tehnologije zavestno ustavlja tudi rast pridelka. Velik odmev je imela tudi njegova kritika pomanjkljive preskrbe in zanila, da za zdaj ni možnosti, da bi skupaj sprožile pobudo, ki bi pripeljala do nujnega kompromisa v stališčih bloksovskih taborov o bistvenih spornih vprašanjih organizacije madriške konference.

Ta skupina pa se je strinjala, da je treba nadaljevati delo, da bi ustvarili ugodne razmere, ki bi omogočile uspešno delo, toliko prej, ker je ostalo le malo časa do konca tega pripravljenega sestanka, kajti glavna konferenca je napovedana za 11. november.

V Libanonu
konec vladne krize?

BEJRUT - Libanonski predsednik Sarkis je povelil mandat za

sestavo libanonske vlade predstavnik zmerne islamske buržazije Šafiku Vazanu. Končana je torej dolga vladna kriza, ki jo je povzročil s svojim odstopom bivši premier Hos. Bržkone bodo v novi vladi predvsem tehnokrati, potem ko so se izjavili vsi poskusi o »narodni spravi«.

Medtem pa je včeraj popoldne Izrael bombardiral južni Libanon. Tokrat pa so telavivska letala bombardirala južni Libanon. Tokrat pa so telavivska letala bombardirala tudi neko palestinsko taborišče le 20 km južno od Bejruta.

WASHINGTON - Jugoslovanski veleposlanik v ZDA Budimir Lončar je obiskal Kansas City, v katerem tretjino prebivalstva sestavljajo izseljenci ali Američani jugoslovanskega rodu. Lončar se je pogovarjal z županom Johnom Reardonom.

Povratak delegacije
SKGZ iz SR BiH

SARAJEVO - Delegacija Slovenske kulturno - gospodarske zveze se je pozno sinoči po tridnevnem uradnem obisku v socialistični republiki Bosne in Hercegovine vrnila v Trst. Tretji, zadnji dan obiska, je bil namenjen ločnim razgovorom članov delegacije s pred-

J. K.

Priprave za madriško
KEVS še v zastoju

MADRID - Jugoslovanski veleposlanik Miroslav Zotović je predsedoval včerajšnji plenarni seji pripravljene sestanka o evropski varnosti in sodelovanju, na kateri se je nadaljevala razprava za s tretjimi vrati. Zveledo se je, da niso dosegli bistvene napredka.

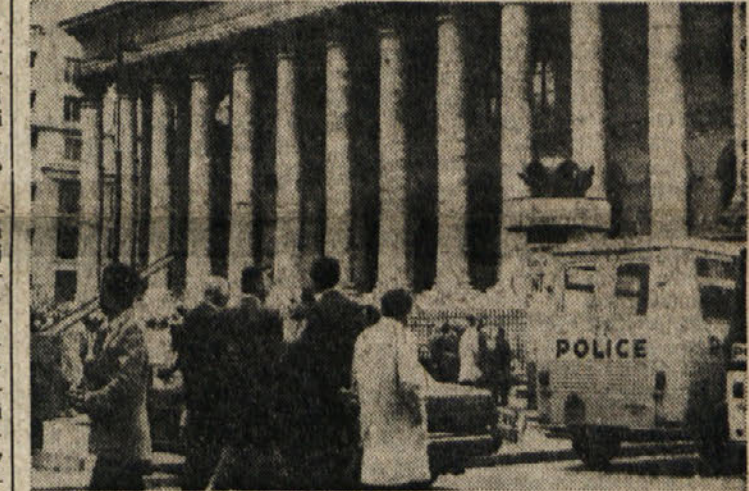
Sešli so se tudi predstavniki evropskih neuvrženih in nevtralnih držav in proučili sedanjí položaj pripravljene sestanka. Vlada delegatov je izrazila zaskrbljenost zaradi sedanjih razmer, ki so nastale kot posledica nasprotujočih stališč obeh vojaških blokov. Neuvrščene in nevtralne države so ocenile, da za zdaj ni možnosti, da bi skupaj sprožile pobudo, ki bi pripeljala do nujnega kompromisa v stališčih bloksovskih taborov o bistvenih spornih vprašanjih organizacije madriške konference.

Ta skupina pa se je strinjala, da je treba nadaljevati delo, da bi ustvarili ugodne razmere, ki bi omogočile uspešno delo, toliko prej, ker je ostalo le malo časa do konca tega pripravljenega sestanka, kajti glavna konferenca je napovedana za 11. november.

V Libanonu
konec vladne krize?

BEJRUT - Libanonski predsednik Sarkis je povelil mandat za

Psihoza atentata v Parizu

Pariska borza je bila te dni tarča proždilovskih teroristov. Na sliki (telefoto AP) policija obkrojuje stavbo in se pripravlja na pregled notranjosti

PARIZ - Vrsta neosnovanih anonimnih telefonskih pozivov, ki najljavljajo prisotnost bombe, povzroča v Parizu in drugih francoskih mestih že pravo psihozo. Včeraj naj bi bomba podtaknila v pariski borzi, v gradbišču neke jedrske centralne v južni Franciji in pa v mestnem gledališču v Haguenauju, kjer je nastopil neki židovski komik. Policija je vse kraje skrbno pregledala, bomba pa ni našla.

Vendar so v ponedeljek agenti javne varnosti odkrili prav v par-

V PREISKAVI O ORGANIZACIJI »TERZA POSIZIONE«

ŠE EN FAŠIST VČERAJ ZA ZAPAH

Gre za 24-letnega Francesca Ingravalleja iz Benetk
V njegovem stanovanju dobili več zanimivih dokumentov

BENETKE - Po zapornem nalogu, ki ga je izdalo državno pravdnstvo iz Rima, so agenti Digosa včeraj aretirali v Benetkah 24-letnega Francesca Ingravalleja pod obožbo prevarantskega delovanja in skrajno desničarskih organizacijah. Ingravalle je že vrsto let aktiven v desničarskih organizacijah. Prišel je v »Fronte della gioventù«, ko pa so razpustili »Ordine nuovo« ustanovili organizacijo »terza posizione«, se je vključil vanjo.

Agenti Digosa so pred aretacijo preiskali mladeničev stanovanje, v katerem so bile dobile več zanimivih dokumentov, ki so jih v važnih dokumentov. Preiskali jih nemudoma zaplenili. Preiskali so tudi stanovanje Roberta Salvareni, prav tako mladega neofašista iz Benetk; rezultati preiskave pa so se izkazali za negativne.

Medtem pa se je izvedelo, da bo Luca De Orazija, 17-letnega Bolonjčana, ki so ga aretirali sredi avgusta v zvezi s preiskavami o pokolu na bolonjski železniški postaji, sodili zaradi ropa, ki ga je zakrivil novembra lani v banki »Cassa di Risparmio« v kraju Agugliano (Ancona). Kaže, da je njegovo ime ovadil 32-letni Leonardo Giovagnini, ki ga je že dan po ropu krajevna policija aretirala. Zaradi pomanjkanja dokazov se ga junija letos izpustili, pred tednom dni pa je državno pravdnstvo iz Rima ponovno izdalo zaporni nalog. Tokrat je šlo za obožbo prevarantskega delovanja v desničarski skupini »terza posizione«.

Življenjske razmere
otrok iz držav v razvoju
so vedno slabše

ŽENEVA - Položaj otrok v vedno bolj vznemirjenem in negotovem svetu je postal težji na nekaterih območjih sveta prav v minulem letu, ki je bilo razglašeno za leto otroka. Tudi sicer so se poslabšale življenjske razmere otrok v državah v razvoju, posebej najrevnejših, zlasti pa položaj otrok beguncev. Ti otroci pogosto brez staršev živijo v za njih tujini, nerazumljivem in nezanesljivem svetu.

To je v razpravi na okrogli mizi, ki jo je organiziral visoki komisar ZN za begunce med drugim dejal predsednik jugoslovanske skupine medparlamentarne unije Mihaelo Javorški, ki skupaj z drugimi osebnost-

Med iranskimi begunci, ki so zbežali pred iraško vojsko so predvsem ženske in otroci, možje so ostali, da branijo svojo domove (Telefoto AP)

OB ZASTOJU VEČJH VOJAŠKIH OPERACIJ

ISKANJE MIRNE REŠITVE
IRANSKO-IRAŠKE VOJNE

BAGDAD, TEHERAN, NEW YORK - Sodeč po vojaških komunikacijah iz Bagdada in Teherana se spopad med obeh državama nahaja v pat poziciji. Irak je prvič od kar se je začela vojna, navedel izredno nizke številke o padlih iranskih vojakih in sploh ni omenil običajnih zmagoj na srednji in severni fronti. Za čuži na jugu države, preden jih je premagala in odbila elijska vojska. V teh spopadih naj bi bilo 1100 sovjetskih vojakov ranjenih in ubitih.

ADIS ABEBA - Po etiopskih virih so prejšnji tedni somalske vojaške enote prodirle 300 kilometrov v notranjost pokrajine Bale, ki leži na jugu države, preden jih je premagala in odbila elijska vojska. V teh spopadih naj bi bilo 1100 sovjetskih vojakov ranjenih in ubitih.

Na sliki (telefoto AP): s seje CK KPSZ.

si ne upata več naphovati svojih uspehov, saj je človek z ulice ugovarjal, da so ga do sedaj tolažili in slepli z lažnimi podatki. Če se fronta ni premaknila zadnje dni niti za meter, je za toliko huje razdejane, ki ga prizadevata vojaška stroja obeh držav. Bagdad so včeraj iranski »phantomi« ponovno bombardirali. Irsko poveljstvo trdi, da so sestrelili iranski vojni bombnik in zrušili sovražnikovo vojsko ponovno obstreljevala z raketa. Pred vzhodom v šat-el-Arab so irski izvidniški čolni potopili iransko oskrbovalno ladjo.

Izprava vojna med državama se torej nadaljuje. Zahodni strateški analitiki s presenečenjem ugotavljajo, da je vojna še bolj statična, kot so to trdili pred tednom dni. Še vedno jim ni jasno, da ni iraska vojska odpravila žepa iranskega odpora v Koramsaru in da že nekaj dni ne uspe igrati v Abadan, potem ko je mesto obkrožila in tako onemogočila iranskim branilcem nemoteno oskrbo.

Trenutno pa je za iransko vojsko položaj na južnem bojišču prav dramatičen, a kljub temu je morala iranski borci za čudo na višku. K temu v dobri meri pomaga iranska letalstva, ki nemoteno gospodari nad iraškim zračnim prostorom. Skoraj vsakodnevno bombardiranje Bagdada ima med Iranci izreden psihološki učinek, ki vpliva na moralno vero v končno zmago. In prav tu se vse analize strateških izve-

dencev izjalovijo. Nadaljevanje spopada pa še stopnjuje napore za mirno rešitev spora med državama. Včeraj je iz Teherana v Islamabad odpotoval generalni sekretar islamske konference Šati, potem ko je Iran navedel prieta, da ga lahko obišče odboj predsednikov islamskih držav. Na sedežu svetovne organizacije pa je bil sestanek koordinacijskega biroja neuvrženih držav, na katerem so proučili prizadevanja neuvrženih v sedanjem spopadu. Predlog za pobudo neuvrženih držav za kolektivno vključitev v iskanje miroljubne rešitve iransko - iraške vojne, je dala Palestinska osvobodilna organizacija, katere predsednik Arafat se je nedavno pogovarjal z vodilnimi osebnostmi obeh neuvrženih držav.

Sestanka koordinacijskega biroja so se tok člani tega telesa udeležili tudi predstavniki Irana in Iraka, ki so navedli podprli pobudo neuvrženih. V razpravi o tej pobudi so bila v ospredju stališča o potrebi, da se neuvrščeno gibanje kolektivno angažira pri iskanju miroljubne rešitve spora.

Na sestanku so se pogovarjali tudi o ustanovitvi tako imenovanega »ad hoc« odbora dobre volje, ki bi gradil mostove med obeh strpna državama, ne pa tudi posredoval v spopadu, in bi ga ustanovili na ravni zunanjih ministrov.

Drvi pa se bo v stekleni palači sestel varnostni svet OZN, ki bo prav tako razpravljala o sedanjem spopadu.

Z VČERAŠNJE SEJE DEŽELNEGA SVETA

Pomanjkljivo izvajanje principov avtonomije pogojuje delo deželne zakonodajnega organa

Prilagoditi je še treba izvršilne norme deželne statuta z določili državnega zakona št. 382 (odoben je bil leta 1975) in z izvršilnimi normami dekreta 616/77 Občinske ustanove za skrbstvo (ECA) bodo ukinili s prvim julijem prihodnjega leta

Po široki razpravi je deželni svet na včerajšnji seji z veliko večino glasov — vzdržal se je svetovalec DP, medtem ko je predstavnik PDUP oddal negativen glas — odobrila zakon, s katerim ukinja občinske ustanove za skrbstvo (ECA), katerih funkcije bodo odslej prevzela občinske uprave. Sicer pa ga je odobrila že na seji 10. julija letos, vladala pa ga je zavrnila, češ da ukrep v svoji celoti in po vsebini presega deželno zakonodajno pristojnost; zaradi tega ga je bilo treba ponovno proučiti in odobriti, kar je skupščina naredila na včerajšnji seji, ne da bi spremenila načelne postavke njegove vsebine.

Poleg specifičnih vprašanj, ki so vezana na vsebino zakona, pa je razprava postavila v ospredje predvsem dva problema. Prvi problem, ki je bil v zadnjem času že večkrat predmet ostrih razprav, je dejstvo, da je vlada v zadnjih mesecih zavrnila precejšnje število deželnih zakonov; tako zadržanje vladnih organov je opozicija ocenila kot napad na deželno avtonomijo ter po udarila, da skuša odvzeti deželi vsako pobudo v tem sektorju. Gre torej za politično vprašanje, za odnose med deželo in državo, ki jih bo treba v bližnji prihodnosti še proučiti. Komunistična skupina je glede tega vprašanja že pred časom predlagala, naj bi dal deželni odbor pobude za sprejemanje med vsemi deželci, na katerem bi bilo treba proučiti to vprašanje z namenom, da bi bili odnosi med deželci in državo postavljeni na drugo raven.

Drugi problem, ki ga je nakazala včerajšnja razprava, pa je vprašanje državnega zakona št. 382, ki je bil odoben leta 1975, in dekreta predsednika republike št. 616/77 o izvršilnih normah omejenega zakona. Člen 52, 25. predsedniškega dekreta 616/77, upeštevajo prvi člen državnega zakona št. 382/1975, namreč določa, da morajo občinske uprave prevzeti vse upravne in organizacijske funkcije o skrbstvenih službah (vključno z nalogami sedanjih občinskih ustanov za skrbstvo), deželne uprave pa z ustreznim zakonom prenešati te funkcije (skupno z osebjem in vso imovino) na občinske uprave. V naši deželi pa se dogaja, da se ni prišlo do prilagoditve izvršilnih normativov posebnega statuta Furlanije in Julijske krajine z določili državnega zakona št. 382/1975 in dekreta predsednika republike št. 616/77. Ta pomanjkljivost je doslej že v marsičem oteževala in v veliki meri še pogojuje dejavnost deželne zakonodajnega organa. Večkrat je bilo že poudarjeno, da je največja odgovornost glede te pomanjkljivosti na strani deželne oblasti.

Sicer pa je deželni odbor na včerajšnji seji sprejel resolucijo, ki so jo predložili svetovalci Deminici (KD), Prosperio (KPI), Gurinici (LPT), Ermanno (PSD) in Vespasiano (PSDI), ki izražajo izogotovitev, da je razlog, zaradi katerega je vlada zavrnila zakon o ukinitvi občinskih ustanov za skrbstvo, prav v še vedno obstoječem pomanjkanju izvajanja in jasni deželi tistih principov avtonomije in decentralizacije, ki so osnova zakona št. 382/1975 in izvršilnih norm dekreta 616/77. Resolucija zato obvezuje deželno vladno, da mora poživiti svojo dejavnost z namenom, da bo uresničevati se pomanjkljivosti normativov zagotovljena pred koncem letošnjega leta.

Ta pomanjkljivost je pogojevala tudi odobritev zakona o ukinitvi občinskih ustanov za skrbstvo (ECA), ki je zato še vezana na izvršilne norme deželne statuta, in ki bo stopila v veljavo — vsaj tako določa včerajšnji odoben zakon — s prvim julijem prihodnjega leta. Deželni odbor je namreč tem ustanovam podaljšal življenje za dobo šestih mesecev — prvotno je bilo namreč določeno, da bodo ustanove ukinile s prvim januarjem prihodnjega leta — in jim za prvih šest mesecev prihodnjega leta zagotovil ustrezna

V ponedeljek seja pokrajinskega sveta

V ponedeljek ob 18.30 se bo ponovno sestala tržaška pokrajinska sveta. Na dnevnem redu je večje število upravnih sklepov, poleg tega je tudi predvideno imenovanje predstavnikov pokrajinske skupščine v razne organizacije in telesa; med resolucijami, ki so jih svetovalec skupine predložile v razpravo, pa velja še posebej omeniti dokument Liste za Trst, s katero se obvezuje pokrajinski odbor — seveda v primeru, da bi ga skupščina odobrila — na takoj poseze na vseh ravneh, da bi zagotovil uresničitev načrta za popravila hiš v ul. Don Bosco (skupno 320 stanovanj), potem ko je deželna uprava odkrila tržaški občini ustrezno finančno nakazilo, ki ga predvideva državni zakon št. 457. K temu je treba dodati, da je občinska uprava predstavila po polnoma neizvedljiv načrt o popravilih hiš (tako popravila deželna uprava), svoje napake pa noče priznati. Nasprotno: s takimi pobudami bi hotela dokazati, da je deželna tista ustanova, ki ustvarja pogoje za razkol med prebivalstvom in izpodkupe deželno enotnost.

finančna nakazila. Sicer pa je v deželnem finančnem načrtu za obdobje 1981-1982 nakazanih 2.500 milijonov lir za finančni leti 1981 in 1982, ki jih bo dežela podelila občinam v zvezi s prenosom funkcij sedanjih občinskih ustanov za skrbstvo.

Na včerajšnji seji je deželni svet, ki se bo ponovno sestal danes dopoldne, soglasno sprejel zakonski omenek o zdravstveni zaščiti športnih dejavnosti.

Prvih 9 mesecev v pristančih

Manj kontejnerjev toda več blaga

V prvih desetih mesecih tekočega leta se je pretovor kontejnerjev v tržaški luki zmanjšal, povečal pa se je obseg blaga v njih. Od za-

četka januarja do konca septembra je število 20-čevljskih kontejnerjev znašalo 65.640 ali 6,6 od sto manj kot v ustreznem obdobju lanskega leta, ko je preseglo raven 70.000. Nasprotno se je obseg blaga v kontejnerjih povečal medtem za 4,5 odstotka in dosegel 500.000 ton. Hkrati so se pomnožile tudi pošiljke z ladjami RORO: trajektnih tovornov je bilo v prvih 9 letošnjih mesecih za 345.000 ton, kar pomeni 56,6 od sto več kot v času od začetka januarja do konca septembra lani.

● V prostorih osnovne šole v Zavljah se bo danes ob 19.30 sestala rajonska sveta za Zavljane, štramar in Rabojce. Na dnevnem redu je izvolitev predsednika rajonskega sveta in razprava o pobudah občinske uprave po poplavih prejšnjih dni na področju Ospa.

NA SVEČANOSTIH V BAZOVICI, NA OPČINAH, PROSEKU IN KATINARI

Naše ljudstvo se bo poklonilo spomenu padlih borcev NOVJ

Na Opčinah in Proseku bodo odkrili nova spominska obeležja v nedeljo, 26. oktobra, na Katinari pa 1. novembra - Osrednja uradna svečanost bo istega dne na bazoviskem pokopališču

Prvi novembrski dnevi so priložnost, ko se vsepoved na Tržaškem, Goriskem in v Benški Sloveniji hvaležno in spoštljivo poklonimo spomenu naših številnih borcev, ki so padli v narodnoosvobodilni borbi. Naš hvaležen spomin gre v teh dneh tudi njihovim številnim italijanskim partizanskim padlim soborcem in soborcem vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, ki so na pragu svobode žrtvovali svoja življenja na teh tleh. To so pripadniki jugoslovanske 4. armade, ki je vodila zaključne boje za osvoboditev Trsta.

Letošnje spominske svečanosti bodo imele še poseben značaj. V štirih krajih na Tržaškem so v zadnjem času na novo uredili grobišča padlih borcev NOVJ in v treh krajih — v Bazovici, na Opčinah, na Proseku in na Katinari — bodo tudi pomembnejše spominske svečanosti, ki jih prireja zveza partizanov VZPI - ANPI. Še poseben, mednarodni značaj bo imela svečanost na bazoviskem pokopališču, kjer bosta spregovorila uradna predstavnik vlad republike Italije in SFR Jugoslavije, kar

je poudarilo velikega pomena tudi v okviru stalnega izpolnjevanja dobrososedskih odnosov med državama. Socialistična federativna republika Jugoslavija je sklenila z Italijo meddržavni sporazum o urejanju grobišč padlih pripadnikov JNA in drugih žrtev NOB na tleh italijanske države in ta sporazum se tudi vidno uresničuje.

Prvi svečanosti ob odkritju spominskih plošč z imeni padlih borcev 4. armade NOVJ na preurejenih grobiščih bodo v nedeljo, 26. oktobra na openskem in proseškem pokopališču. Na Opčinah bo spominska svečanost ob 10. uri. Po polaganju vencev bosta spregovorila predstavnik pokrajinske zveze VZPI - ANPI in zveza združenih borcev NOV in obalno - kraške regije, nakar bosta nastopila ženski in moški pevski zbor SPD Tabor z Opčin. Podobna svečanost bo ob 11.30 na proseškem pokopališču. Po spominskih govorih predstavnikov VZPI - ANPI in ZZZ NOV bodo nastopili domaća godba na pihala, otroški pevski zbor, recitatorji in moški pevski zbor Vasilij Mirk s Proseka - Kontovela.

Zahteva enotne sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL

SPORAZUM O MOBILNOSTI DELA JE TREBA POVSEM SPOŠTOVATI

Tajništvo zveze proučilo položaj bivših podjetij Vetrobel, Dreher in Bloch - Izplačevanje odpravnin uslužbencem bivše Vetrobel

Pokrajinsko tajništvo enotne sindikalne zveze CGIL-CISL-UIL je na svoji zadnji seji proučilo položaj bivših podjetij Vetrobel, ki sedaj obiskuje rekvizifikacije tečajev v poklicnem zavodu Ancifap, in položaj starejših delavcev, ki so presegli 52. leto starosti, ki se niso dobili nove zaposlitve. V pričevanju na jutranji sestanek na sedežu deželne odbornosti za industrijo, pokrajinsko tajništvo enotne sindikalne zveze zahteva popolno spoštovanje sporazuma o mobilnosti: obiskovanje tečajev mora zagotoviti gotovo vključitev v industrijski sektor, poudarja sindikalna zveza, in vsem delavcem za jamčiti novo delovno mesto.

V ta okvir je treba tudi vključiti še nezaposlene delavce bivše pivovarne Dreher, poudarja sindikalna zveza.

Poleg tega je pokrajinsko tajništvo enotne sindikalne zveze na svoji zadnji seji obsodilo dejstvo, da bivše podjetje Bloch ni uresni-

čilo obvez, ki jih je sprejelo na deželni ravni, tako glede zaposlitve — v službo je bilo doslej sprejeto le 130 od 330 delavcev — kakor glede protisindikalnega upravljanja in neupoštevanja pogodbenih in zakonskih predpisov s strani lastnika inž. Pinija. Da bi prišlo do spoštovanja sprijetih obvez, je pokrajinsko tajništvo sindikalne zveze pozvalo deželno upravo, naj dinstrijo, pokrajinsko tajništvo enotne sindikalne zveze zainteresirani komponentami.

Tajništvo sindikalne federacije je tudi sklenilo sprožiti v začetku meseca novembra javno pobudo o vprašanju cen v mestu, da bi pripevalo ka zajeziti skokovitega naraščanja cen v naši pokrajini.

Enotna sindikalna zveza CGIL - CISL - UIL pa je medtem sporočila, da je v tržaškem zavodu Banca Cattolica del Veneto v teku izplačevanje odpravnin uslužbencem bivše steklarne Vetrobel. Odpravnina se nanaša na obdobje, ko je bilo finančno breme na ramenih skrbstvenega zavoda INPS, to je na čas od avgusta 1977 do aprila 1980 (ko se je prenehalo delovno razmerje). Za bodo ob 21. decembra 1975 (ko so delavci prešli od Vetrobela k družbi Sirt), pa do 31. julija 1977 pritiče izplačilo odpravnine neposredno tej družbi. Njeno vodstvo pa se kljub številnim sindikalnim pozivom ni držalo obveze, zaradi česar je sindikalna federacija sprožila proti njej sodni postopek. Delavci, ki so bili v delovnem razmerju od maja 1978 do aprila 1980, lahko zaprosijo za brezposelnostno doklado; v ta namen naj se obrnejo na urad za delo, v ul. F. Severo 46.

Nezadovoljstvo delavcev v cementarni Italcementi

Včeraj je bila celodnevna stavka uslužbencev tržaške cementarne Italcementi iz protesta, ker je tovarniško vodstvo razbilo pogajanja za notranjo delovno pogodbo (trajala so samo deset dni). Delavci zahtevajo povišanje proizvodne nagrade, rešitev vprašanja kvalifikacij, ustreznosti delovni urnik, stregji nadzor oddajanja del zasebnim podjetjem, obrambo zaposlitvene ravni, večjo skrb za delovno okolje in pomnožitev naložb.

Ljubemu možu
RAFAELU LISJAKU
želji za rojstni dan in osebnih praznik še mnogo zdravih in srečnih let
žena Ema

OB 17. URI V MILJAH
Javno zborovanje KPI o ladjedelnici Alto Adriatico

Celica KPI v ladjedelnici Alto Adriatico prireja danes, ob 17. uri v Ljudskem domu Verdi na Trgu S. Giovanni 4 v Miljah, javno zborovanje na temo: V novi vlogi državnih deležev v Italiji, produktivni razvoj ladjedelnic Alto Adriatico. Uvodno poročilo bo imel tajnik celice Gianni Menegazzi, zaključil pa bo odgovorni v departmaju za gospodarstvo pri tržaški federaciji KPI Ugo Polj. Javnega zborovanja se bo udeležila tudi senatorka Jelka Gerbec.

Drevi zgonski občinski svet

Drevi ob 20. uri se sestane zgonski občinski svet. Poleg imenovanja občinskih predstavnikov se v nekatere komisije, bodo pričeli postopek za nakup novega tovarnjaka za smetarsko službo.

● Upravni svet tržaške bolnišnice ustanove je na svoji zadnji seji izglasoval resolucijo, s katero vabi deželne odbornike za zdravstvo, naj deželni odbor do konca tega meseca odloči o financiranju dela za dokončno izgradnjo katarinške bolnišnice.

VČERAJ POPOLDAN V MILJAH

Smrt 46-letnega zidarja zaradi padca z lestve

Nesrečnega delavca so sprejeli na nevrokirurški oddelku glavne bolnice, kjer pa se je njegovo stanje začelo naglo slabšati

Graziano Andreuzzi

V Ulici Dello Squero Vecchio 6 v Miljah se je včeraj okrog polne smrti poškodoval 46-letni zidar Graziano Andreuzzi, ki je bil doma v Ul. Carpentiere 2 v Miljah. Andreuzzi je nesrečno padel z lestve, in sicer z višine kakih 4 metrov, ko je na strehi gostilne «Alla Repubblica» opravil neka popravila. Ponesrečenca so z rešilec prepejali v glavno bolnico, kjer so ga sprejeli na nevrokirurškem oddelku. Zdravniki so ugotovili pretesno možganov, odrgnine na nogah in manjši udarce ter so izrekli dvajsetdnevno prognozo okrevanja. Čez čas pa se je Andreuzzijevo zdravstveno stanje začelo naglo slabšati. Zdravniki ga niso nikakor mogli spraviti iz globoke nezavesti, tako da je kljub vsemu prizadevanju izdihnil nekaj pred 18. uro.

OB SKORAJŠNJEM ZAKLJUČKU TRGATVE

Dež, toča in slabo vreme so letos močno prizadeli naše vinogradnike

Trgatev se je začela zelo pozno - Na splošno grozdje ni dovolj dozorelo, zato bo kakovost vina nekoliko slabša - Zelo prizadeta je bila trta refoska

Velikokrat beremo in tudi v osnovni šoli smo pisali, da je trgatve čas veselja in prijetnega vzdušja. Trgatev velikokrat krona pripravevin kmetovalcev, ki so skotirali vse leto negovalci trte, obkopali zemljo okrog njih, nato porajali vse leto v skrbnem vzgojstvu in zakonskih predpisov s strani lastnika inž. Pinija. Da bi prišlo do spoštovanja sprijetih obvez, je pokrajinsko tajništvo sindikalne zveze pozvalo deželno upravo, naj dinstrijo, pokrajinsko tajništvo enotne sindikalne zveze zainteresirani komponentami.

Tajništvo sindikalne federacije je tudi sklenilo sprožiti v začetku meseca novembra javno pobudo o vprašanju cen v mestu, da bi pripevalo ka zajeziti skokovitega naraščanja cen v naši pokrajini.

Pa vendar trgatev ni vselej tako idilična, predvsem, če jo kmetovalcu zagode vreme. In letos je vreme prav pošteno ponagajalo, na kar kaže tudi zelo pozna trgatva. Veliko dežja je bilo, razmeroma malo sonca, tako da je grozdje le počasi dozorevalo. Kljub temu se vinogradniki v nekaterih krajih

ne pritožujejo, saj so pridelali prav toliko grozdja kot lani, v nekaterih primerih celo več, čeprav je kakovost seveda slabša.

Naši osrednji kmetijski organizaciji Kmečki zvezi smo se včeraj pozanimali, kako je letos pravzaprav s trgatvijo bilo, poleg tega pa smo se zglasili tudi pri nekaterih vinogradnikih, da bi nam povedali svoje vtise.

Nekateri še vedno trgajo, čeprav je večina vinogradnikov opravila s poslom in most že pretočila v sode. To drži predvsem za vasi v Bregu, vinograde pod Nabrežino in Krizem vse tja do Milj. Kaže, da je letina podobna lanski, boljši kakovosti grozdja in s tem vina pa je škodil dež in je zaradi tega v grozdju premočno sladkorja. Na Krasu pa je seveda popolnoma drugače, tudi če pomislimo na to, da je vinograde kar dvakrat prizadelo toča. Grozdje ni prav dozorelo, zaradi obilnega dežja pa je

bela sorta že začela gniti, tako da je bilo treba s trgatvijo pohiti. Tudi refoski ni še dozoreli, tako da se je pridelalec le-tega ponekod skrbel celo za eno tretjino v primerjavi z lanskim.

Krvido gre pripisati predvsem deževju junija in julija, katerega posledice ni mogla odpraviti niti kratkotrajna suša začetka avgusta. Kako pa je s teranom? Povedali so nam, da je trgatve tega sortnega grozdja še v teku, vendar je jasno, da bo v prihodnjih dneh vsega konec in da bo puči ne bodo več imeli v vinogradih česar koli zobati. Začela se bo nato najbolj dolga letinska faza poplavljanja vina, njegovo pridelovanje, ustekleničenje itd. in komaj čez kakšen mesec bomo lahko izrekli dokončno sodbo o letošnji kakovosti. Ob koncu pa lahko brez dvoma zapišemo, da je bila letina bolj šibka, čeprav so razlike med posameznimi vinogradniki, ki sta jim toča in dež vsaj malekosti prinesla in ki imajo svoje vinograde bolj locirane.

Pismo uredništvu

Ožek ali Monte Cusasso ali Kokoš

Splošnovarno uredništvo.

Na vzhodni strani Bazovice se dviga hrib — pravimo mu tudi gora — priljubljena izletniška točka, kamor že vse po prvi svetovni vojni radi zahajajo ob nedeljah Tržačani, da se naužijejo zdravja kraškega zraka ter si v pesmi in prešernem razpoloženju privežejo dušo in želodec s svoje prišenešimi dobrotami. Stari učitelji iz sosednjih Lokov mi je večkrat pravil, da so vse do prihoda Italije v naše kraje imenovali to goro Ožek (s poudarkom na O): kakor: ožek, osem, ošnik itd.) in res še danes, ko grede starejši Lovkovi tja sekat drva, pravijo, da grede v «Jermanos» za Ožekom. Tu di stari zemljevid in specialke še dajmo pokojne Avstrije se niso poznali Monte Cusasso, niti Kokoš, temveč je vzpetina označena z lepim slovenskim imenom Ožek.

V dobi industrijske kulture se tudi mi zamejski Slovenci nezavedno utapljam v pasivno sprejemanje oblike tujih osebnih imen in smešnih imen krajev in gor, ki nam jih je največkrat premljeno in n črtno vsilili že fašizem.

Tržaški izletniki so na Ožek s seboj prinašali med drugimi dobrotami tudi marsikatero pečeno koto in v puščali tam gori za seboj obrane kokoške kosti, zato se je torej kaj kmalu oprilelo ime Monte Cusasso - Kokoš.

In tako tudi naše Slovensko planinsko društvo v Trstu ne prireja več izletov na Ožek, ampak vabi svoje člane n. Kokoš, od koder se v lepem vremenu vidi daleč tja v Istro, pa tudi Snežnik, Nanos in celo Julijske gore z očakom Triglavom.

Ohranimo hribu lepo staro slovensko ime Ožek, saj v njega vnožju počivajo naši štirje bazoviški junaki Bidovec, Marušič, Milos in Valenčič, ki svojega primika za nobeno ceno ne bi spremenili v spačeno italijansko obliko, kakršnega na žalost po 35 letih svobode še vedno nosijo in se smešijo mnogi, premočni naši neznačajni primorski Slovenci.

B. M.

Prispevki

Ob obletnici smrti Karla Košute daruje žena Slava 10.000 za Dijsko matico in 5.000 lir za dekliški pevski zbor Vesna.

V spomin na preminulega Marijo Pertota darujeta Tatjana in Stanko Starec 10.000 lir za Dijsko matico.

Namesto cvetja na grob Zdravka Macarola darujeta družini Stoka in Kofol 20.000 lir za poimenovanje osnovne šole v Barkovljah po F. S. Finžgarju.

V spomin na preminulega Marijo Pertota darujeta Tatjana in Stanko Starec 15.000 lir za TPK Sarena.

NATEČAJ NABREŽINSKE OBČINE ZA VZGOJITELJICE V VRTCIH

Devinsko-nabrežinska občina razpisuje natečaj za dve mesti vzgojiteljice v občinskih otroških vrtcih z italijanskim učnim jezikom in dve mesti vzgojiteljice za slovenske občinske otroške vrte. Kandidati morajo imeti najmanj osemnajst let in največ petindeset let ter diplomo ustrezne države. Zainteresirani morajo predložiti prošnjo na kolokovanem papirju uradu za prevajanje in stike z javnostjo vsak dan od 14. ure in to do vključno 21. novembra; na omenjeni urad se lahko obrnejo tudi za podrobnejša pojasnila. Natečaj bo na podlagi pismenega in ustnega izpita.

Prosveta

Če imas kakršnokoli zbirko lahko sodeluješ na razstavi, ki jo bo priredilo PD Primorec 30. oktobra, v Ljudskem domu v Trebach. Prijavi se čimprej pri odbornikih društva.

Dolina, Kroglice, 23. oktobra 1980

Zapustila nas je naša draga
MARIJA SAMEC
por. FERLUGA

Pogreb bo v soboto, 25. t.m., ob 13. uri iz mrtnišnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev v Dolino. Zaljubljeni mož Franc, sin Sergij, hčerka Miranda, snaha Sonja, zet Viljan, bratje, sestre, vnuki, vnukinje in drugo sorodstvo.

Dne 22. t.m. nas je zapustil naš dragi
IVAN (NINI) REBULA
Pogreb bo jutri, 24. t.m., ob 10.15 iz mrtnišnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev v Zgonik. Zaljubljeni sestra Mičela, svak Čajo, nečakinja Albina, nečaka Mario in Mario ter drugi sorodniki

Trst, 23. oktobra 1980

Gledališča

VERDI
Nadзорstvo občinskega gledališča VERDI sporoča, da so pri blažnji gledališči (tel. 631-948) na razpolago bloki za vse abonmajse redne operne sezone 1980/81.

V torek, 28. t.m., ob 20. uri predmiera Zandonajevih oper: «Francesca da Rimini». Delo režira Pier Luigi Samaritani, dirigira Gabor Orvos, V glavni vlogi Raina Kabavanska, Red A/C.

V glavni dvorani Krožka za kulturo in umetnost (Ul. S. Carlo 2) bo jutri ob 18.30 javna predstavitev Zandonajevih oper: «Francesca da Rimini». Predaval bo strokovnjak B. Cagnoli.

Občinsko gledališče Verdi bo tudi letos organiziralo vrsto koncertov in nastopov, ki jih bodo prirejale homogene umestnostne skupine v okviru same ustanove, med temi ansambel za komorno glasbo (dirigent S. Zannerini), pihalni ansambel (S. Sircardi) in plesna skupina (F. Bennati). Tradicionalni nedeljski koncerti bodo kakor lansko le v Avditoriju, omenjene homogene skupine pa nameravajo letos nastopiti tudi na solah. Sole iz tržaške pokrajine, ki bi to želele in ki razpolagajo s primernimi prostori (televizijski upad.), naj se povežejo s tiskovnim urednikom gledališča (telefon 62-931).

TEATRO STABILE
Pri osrednji blaginji, Pasaja Protti, ter na delavskih krožkih in solah sprejemajo naročila za gledališki abonma 1980/81. Popusti za mlade, študente, upokojece in invalidne.

Kino

Ariston 16.00 «L'uomo di marmo». Barvni film.
Nadale 15.30-22.00 «Ultra porno sexy movie». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Eden 17.00 «Zucchero, miele e peperoncino». P. Franco, E. Fenechi, R. Pozzetto.

Ritz 16.30 «Branco selvaggio». B. Lancaster, J. Savage.

Excelsior 16.00 «Vercelli 13». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.30 «Maledetti, vi amer». Prepovedan mladini pod 14. letom.

Fenice 16.00 «Count down, dimension zero». Barvni film.

Mignon 16.00-22.00 «Berlinguer ti voglio bene».

Filodrammatico 15.30-22.00 «L'altro vizio di una porno moglie». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Aurora 16.30 «La vera storia della monaca di Monza». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Cristallo 16.30 «Erga da Alcatraz». C. Eastwood.

Vittorio Veneto 16.30 «A qualcuno piace caldo». Marilyn Monroe, Tony Curtis, Jack Lemmon. Barvni film.

Capitol 16.30 «Il cappotto di asira». J. Dorelli.

Moderno 16.30 «Chi vive in quella casa?». Prepovedan mladini pod 14. letom.

Volta Zaprtro

Izleti

Slovensko planinsko društvo Trst prireja v okviru programa športne šole in na povabilo Društva Slovencev iz miljske občine v nedeljo, 28. t.m., izlet v Milje in okolico z ogledom solskega centra v Miljah za osnovnošolsko mladino. Zbirališče ob 9. uri na Trgu Stare mitnice. V sliki center v Ul. D'Annunzio 62 v Miljah so vabljeni tudi starši ob 16. uri.

PD - MK Slovan sporoča, da bo izlet v vlakom v Benetke v nedeljo, 28. t.m. Vpisovanje za izlet se nadaljuje pri odbornikih društva (za mlade in stare).

SPDT priredi v nedeljo, 26. t.m., jesenski izlet na Tinja. Izletniki, ki morajo imeti pri sebi veljavno prepustnico, naj se zberejo ob 8.15 pred bivšo občinsko menzo na Trgu Libertà. Izlet je primeren za vse.

Združenje Union priredi zaključni letni izlet 26. t.m. v Jesolo. Vse informacije na sedežu, Ul. Valdivia 30, tel. 64-459 jutri ob 17. do 19. ure.

SK Aras in PD Rdeča zvezda prireja v nedeljo, 26. t.m., avtobusni izlet po Istri. Obiskali bodo Hra stolice, Motovun, Pazin in Rovinj. Vpisovanje pri Lilijani Kralj, Salež (tel. 229-375) in pri Jožku Milčiču, Zgonik (tel. 229-239).

Čestitke
V Borštu praznuje danes MONIKA SULLI 11. rojstni dan. Obilo zdravja, veselja in uspeha v šoli ji želijo mama, papa, nona Marija, no Mario in stric Stojan.

Včeraj - danes
Danes, ČETRTEK, 23. oktobra SEVERIN

Sonce vzhaja ob 6.32 v zatonu ob 17.06 - Dolžina dneva 10.34 - Luna vzhaja ob 17.21 v zatonu ob 5.33

Jutri, PETEK, 24. oktobra RAFAEL, ELKO

Vreme včeraj: ob 12. uri 15 stopinj, značilni tlak 1018,3 mb pada, veter 7 km na uro jug, vlažna 44 odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 18 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Elisabetta Mitic, Dalia Zorzenon, Elisa Bertetti, Matteo La Torre, Roberto Battistutta Dorni, Giorgia Domeniconi, Giulia Domeniconi.

UMRLI SO: 90-letni Umberto Codign, 88-letni Ferruccio Clochiatti, 60-letna Giuseppina Golja por. Kenda, 37-letna Anna Maria Spadaccio por. Pahor, 59-letni Salvatore Fatuzzo, 77-letni Giovanni Bat-

Izlet KD Valentin Vodnik na Krk in v notranjo Istro

Preteklo nedeljo je KD Valentin Vodnik iz Doline priredil izlet na Krk in po notranji Istri. Čeprav se je ob prvem svitu zbrala v avtobusu zelo raznolika družba, saj so se vabili na izlet odzvali mnogi prijatelji iz sosednjih vasi, se je v zvezi s kmalu razlivalo in je postala vožnja kratkočasna in prijetna.

Prvi cilj izletnikov je bil ogled novozgrajenega Titovega mostu, ki povezuje otok Krk s kopnim. Marširajoča je sicer že videl, vendar pa veličastna zgradba spet in spet priteguje pozornost in zbija občudovanje, saj se iz Crisnjave razpenja kot bel galeb v mehlem polju proti skalnatemu Krku. Izletniki so imeli na razpolago dovolj časa, da so most prepešali. Mikavni izkušnji se ni odtelal skoraj nihče, tako da je avtobus peljal čez most skoroda prazen. Sledil je še bežen pogled na reško letališče, ki leži na skrajnem severnem robu otoka Krka, nato pa odhod v Lovran. Spremenljivo vreme s soncem, dežjem in tudi močnimi nalivi, ni premočilo toplega vzdušja, ki se je pri kosilu v hotelu Lovran sprevrglo

in iskreno in veselo družabnost. K temu sta seveda pripomogli istrska malavazija in pa odlična postrežba v prijaznem lokalju.

Popoldne pa je bil na programu obisk rojstne hiše muzeja istrskega rodoljuba, profašista in narodnega heroja Vladimira Gortana v Beranu blizu Pazina. Tu je izletnike prevzelo posebno občutje, kajti mnogi izmed njih so sami doživljali bridke case in so v Gortanu zažili sčrta in sčrtina.

Ganjeni so se poklonili njegovemu spominu ob spomeniku v Beranu, ki prica o njegovi žrtvi. Pesem žrtvam pa se je spontano utrgala iz grl in se pomešala s škrljbljanjem dežja kot v daritev.

Ob prvem mraku se je avtobus ustavil v Motovunu, kjer so se izletniki v grajski restavraciji okrepčali z odličnim prstom in istrsko kapljico, nato pa je sledil povratek domov, ki ga je družina izletnikov preživela v petju in zabavi. Ob slovesu so se vsi izletniki pohvalno izrazili o organizaciji in radovedni spraševali, kdaj in kam bo naslednje potovanje.

(ris)

S skupnimi močmi in zakoni proti onesnaženju Jadrana

V Gradežu je zasedala mešana komisija, ki ima nalog preučiti možnosti obrambe pred postopnim uničenjem Jadranskega morja

O bolnem Sredozemskem morju so pred nekaj dnevi razpravljali v Cagliariu na Sardiniji in tam je zbran delegat vseh držav, ki so ob tem morju, znani francoski raziskovalci Jean Causteau dejal, da je to zaprti morje neizbežno obsojeno na propad, če države ne posežejo vmes.

Onesnaženo pa je tudi Jadransko morje in čeprav opazimo tu manjši umazanije kot v tistih predelih Sredozemlja, kjer so v bližini večja pristanišča in industrijska mesta je vendarle treba ugotoviti, da je tudi to morje sestavni del Sredozemlja in prav tako obsojeno na naravno smrt, če odgovorni ne bodo pravočasno ukrepali. Stvar seveda za deva obe najbolj zainteresirani vladitvi, italijanska in jugoslovanska in zaradi tega, ko so pred leti diplomati obeh dežel sestavljali osimske sporazume, so tudi to vprašanje vneli v predmet razprave. Zaradi tega sta pred približno tremi leti jugoslovanska in italijanska vlada ustanovili mešano komisijo strokovnjakov in ji naročili, naj preuči vsa vprašanja v zvezi s tem.

Komisija se je že večkrat sestala, strokovnjaki so pripravili veliko materiala. Predsedstvo komisije je izmenično, sedaj ji načeluje italijanski diplomat, dr. Carlo Rizzo. V teh dneh se omenjena komisija sestaja v Gradežu. Po plenarnem sestanku prvega dne so včeraj nadaljevali delo v posebnih komisijah in tako bo tudi danes. Imajo tri delovne skupine. V prvih razpravljajo o splošnem onesnaženju morja, v drugi o onesnaženju, ki ga povzročajo petrolejske ladje, ki jih čistijo kar sredi morja, v tretji pa o juridicnih aspektih tega vprašanja in sicer, kako preprečiti z zakoni onesnaženje.

Seveda ne bodo zaključili s sedanjimi sestanki v Gradežu razprave o tem vprašanju. Nujno pa bo, tako so nam povedali nekateri člani mešane komisije, da zaključijo čimprej z delom in nakažejo vladam sosednjih držav, da izglasujejo podobne zakone, s katerimi bo moč preprečiti nadaljnje onesnaženje Jadranskega morja.

Umrl je oče goriskega prefekta

V Catani je umrl 85-letni Lorenzo Barasso, oče goriskega prefekta dr. Antonina. Gorški prefekt je včeraj zjutraj takoj odpoval na Sicilijo na pogreb.

Katarina Soban najstarejša občanka v doberdobski občini

Pri Ferleth v Dolu imajo danes poseben praznik. Katarina Soban, vdova Peric namreč slavi 95. rojstni dan. Poleg domačega praznika

pa je to tudi neke vrste praznik celotne občine Doberdoba. Tina, tako namreč slavilni pravijo po domače, je najstarejša prebivalka v občini.

Doljila se je na današnji dan v daljnem 1885. letu v sobanovi hiši na Poljanah. Pred sedemdesetimi

letoma je bila v dolu, kjer je živela s svojimi otroki. V dolu je živela s svojimi otroki. V dolu je živela s svojimi otroki.

Letoma je bila v dolu, kjer je živela s svojimi otroki. V dolu je živela s svojimi otroki.

Letoma je bila v dolu, kjer je živela s svojimi otroki. V dolu je živela s svojimi otroki.

Letoma je bila v dolu, kjer je živela s svojimi otroki. V dolu je živela s svojimi otroki.

Letoma je bila v dolu, kjer je živela s svojimi otroki. V dolu je živela s svojimi otroki.

Letoma je bila v dolu, kjer je živela s svojimi otroki. V dolu je živela s svojimi otroki.

Letoma je bila v dolu, kjer je živela s svojimi otroki. V dolu je živela s svojimi otroki.

Letoma je bila v dolu, kjer je živela s svojimi otroki. V dolu je živela s svojimi otroki.

Letoma je bila v dolu, kjer je živela s svojimi otroki. V dolu je živela s svojimi otroki.

Letoma je bila v dolu, kjer je živela s svojimi otroki. V dolu je živela s svojimi otroki.

Letoma je bila v dolu, kjer je živela s svojimi otroki. V dolu je živela s svojimi otroki.

letu se je omožila z Jožefom Pericem, Stenarjevim, še prej pa je trdo delala na kmetiji ter v kamnolomu na Vrhu. V družini, v katere usodo je tako kruto posegla vojna, se je rodilo pet otrok. Dva sta umrla v begunstvu, med vojno, Jožefa pa je leta 1924 raznesla granata. Celotno breme družine je morala prevzeti nase skromna, a skrbna in delavna Tina. Trdo je delala na demljavi, doma na Poljanah in na Laškem, vozila mleko, Marsikaj je pretrpela tudi med drugo svetovno vojno. Medtem ko sta bila dva sinova v partizanih, so njo zaprli v tržaški Koroneo, potem pa poslali v taborišče Fascette pri Frosinonu. Vendar jo tudi te hude preizkušnje niso zlomile. Čvrsto je kljubovala vsemu, ostala skromna in delavna. Jesen življenja preživlja slavljeno.

ka pri najmlajšem sinu Marjanu pri Ferleth v Dolu, kjer še zmeraj, kljub visoki starosti marsikaj postori, saj brez dela, kakor sama pravi, ne more biti.

● Goriško zdravniško društvo priredi drevi ob 20. uri v Palazzetu Venetu v Trzinu, srečanje s svetovno znanim kardiokirurgom Sergiom Dalla Volta. S tem se pripravljajo na novo sezono v delovanju tega združenja.

ZAHVALA

Odbor za poimenovanje štandreske osnovne šole «Fran Erjavce» se javno zahvaljuje vsem, ki so sodelovali in finančno podprli nedeljsko proslavo in druge pobude, ki jih je odbor izvedel.

SRHLJIVA NESREČA V BLIŽINI POKOPALIŠČA

TOVORNJAK DO SMRTI POVOZIL KOLESARKO NA TRŽAŠKI CESTI

Gre za žensko srednjih let, svetlejših las, z naočniki

Prizorišče srhljive nesreče, pri kateri je umrla še neidentificirana ženska

Pred nedavnim se je pripetila smrtna prometna nesreča na gradbišču cestnega nadvoza pri ločniškem mostu, včeraj popoldne pa se je srhljiva prometna nesreča pripetila na drugem gradbišču, v neposredni bližini goriskega pokopališča. Je pod kolesi tovornjaka s priklopo goriskega podjetja Ribi našla strašno smrt kolesarka srednjih let, katere istovetnosti, v trenutku ko to poročamo, še niso ugotovili. Tudi dinamika nesreče še ni pojasnjena, kajti preiskovalni organi menda še iščejo priče. Nesreča se je pripetila okrog 16.30, v neposredni bližini goriskega pokopališča, tik preden se obvoznica vzpne na prometno delcelico.

Tovornjak s priklopo goriske registracije 88836, ki ga je upravljal Luigi Macuz s stalnim bivališčem v Ulici Silvio Pellico 20 v Gorici, je vozil v smeri proti mestu. V isti smeri se je menda peljala kolesarka, ki jo je kolesa priklopa v nekaj kratkih sekundah povsem razmestila. Avtomobilistom, ki so pešali mimo, se je nudil srhljiv prizor. Pod desnim prednjim kolesom priklopa je ležalo izmakazeno truplo, za tovrnjakom držeča krvava sled, pomešana z razcefrano obleko, na začetku sledi razbito kolo, na njem

slamnatata torba z majhno motiko, šopom cvetja iz plastike, denarnico. Nikjer nobenega dokumenta. Pod kolesi priklopa se en razpoznavni znak, debeli naočniki za vid.

Morda je ženska malo prej obiskala in počistila grob na bližnjem goriskem pokopališču, ali pa je nameravala še pred večerom obiskati pokopališče v Standeržu. Kdo ve! Tudi pozno sineso še niso ugotovili istovetnosti žrtve, ki je običajna v rjavo krilo in majico temno plave ali črne barve. Naj za morebitno identifikacijo navedemo, da se je peljala na kolesu znamke Zenith modre barve.

Z avtom v pešca

Huda prometna nesreča se je pripetila sinoči, nekaj pred 20. uro, tudi na Ulici Torriani v Gorici, kjer je avtomobilist povozil 18-letnega Giorgio Coliattija in 17-letno Moreno Lo Pretti. Zadržila sta hude telesne poškodbe. Posebej za skrbljujče je stanje Lo Prettieve, ki so jo že sinoči prepeljali na specializiran oddelk tržaške bolnišnice. Coliatti pa bo ozdravel v 60 dnevih.

Kdo je hudo ranil mladega Alžirca?

Kdo je pravzaprav 20-letni alžirski državljani Haid Alžir, ki se zdravi v tržaški bolnišnici in kdo mu je

Prvi ključ za stanovanje «Kaninske vasi» pri Bovcu

Naselje bodo sestavljali trije nizi hiš, v katerih bodo do leta 1983 zgradili 300 različnih stanovanj za približno 1.500 prebivalcev

Pri Bovcu nastaja «Kaninska vas», turistično naselje, ki ga za trg gradi SGP Gorica. Nekaj dni pred letošnjim novim letom bodo izročili ključne prvimi stanovalcem, v aprilu prihodnjega leta pa naslednji skupini.

Kaninsko naselje bodo sestavljali trije nizi hiš, v katerih bodo do 1983 leti zgradili 380 različnih stanovanj za okoli 1.500 prebivalcev. S prvimi delom vasi s 104 stanovanji, bo gradbeno podjetje zgradilo tudi vse komunalne naprave, v naslednji fazi pa pridejo na vrsto skupni objekti športno-rekreacijskega značaja, gostinski in trgovski lokali.

O vseh teh in drugih podatkih, ki se nanašajo na bodočo «Kaninsko vas» je SGP Gorica, ki je investitor in izvajalec, seznanilo bodoče kupce, ki so iz najrazličnejših krajev Jugoslavije, iz Beograda, Novoga Sada, Zagreba, Ljubljane in Nove Gorice, prišli na sestanek v Alp hotelu.

v Bovcu. Tamkaj so izvedeli, kako poteka gradnja, ogledali so si gradbišče in stanovanjsko opremo, ki jo bosta dobavili tovarni pohištva Meblo in Slovenijales. Ob tej priložnosti so izvedeli, da bo tudi stanovanjsko opremo, kot je v ostalem v veljavi za nakup stanovanja v «Kaninski vasi», mogoče kupiti pod ugodnimi kreditnimi pogoji. Druga prav tako razveseljuje novica, ki so jo izvedeli v pogovoru z ustvarjalci naselja, je bila ta, da za prva 104 stanovanja ne bodo zvišali dogovorjene cene, ki znaša dva milijona dinarjev za kvadratni meter površine. Spodnji del stanovanj bo mogoče ogrevati s termoakumulacijskimi pečmi, preostala pa bodo priključila na centralno kurjavo, ki bo delovala na kurilno olje. Kandidatov za električno ogrevanje je bilo še več, vendar jim ne bomo mogli ustreči zaradi prebiskega električnega omrežja.

Lastniki stanovanj v «Kaninski vasi» bodo lahko sklenili z Alpskim turističnim centrom pogodbo o oddaji stanovanj turistom. S tem se bodo obično povečale notivne zmogljivosti v tem turističnem centru, ki ima to prednost, da ima poleg zimске tudi poletno sezono.

Glasbena matica Trst

vabi v soboto, 25. oktobra, ob 20. uri v avditorij v Ul. Roma v Gorici na

KONCERT

MLADINSKEGA PEVKEGA ZBORA

GLASBENE MATICE IZ TRSTA

Dirigent: STOJAN KURET

Izleti

Zenski iniciativni odbor v Doberdobi priredi v sodelovanju z ženami iz Prvačine v nedeljo, 26. oktobra avtobusni izlet na istrsko obalo. Odhod bo s prehoda pri Ideci hiši ob 6. uri zjutraj. Vpisujejo še danes v trgovinah pri Sabini in pri Eldi v Doberdobi in pri Nataliji na Poljanah.

Prosvetno društvo v Sovodnjah obvešča, da je enodnevni izlet v Beograd prenesen iz tehničnih razlogov na 4. november. Obenem obvešča, da je še nekaj mest na razpolago.

Prosveta

Predsedniki prosvetnih društev, vkljenjenih v ZSKD na Goriškem so vabljani na posvet, ki bo v prostorih zveze v Ulici Croce 3 danes, 23. oktobra, ob 20.30.

Razna obvestila

SPD - Gorica priredi v nedeljo, 26. t.m., tradicionalni praznik kostanja na Valerisču pri Štekarju s pričetkom ob 11. uri. Zbirališče za pešce ob 9. uri pri pevmškem mostu. Na razpolago plača, društvo bo poskrbelo za zar, kjer bodo člani lahko preizkušali kuharske veščine in seveda kostanj. Popoldne zabavni program s šaljivimi točkami in ples ob zvokih harmonike.

Kino

Gorica

VERDI 17.30-22.00 «American gigolo». Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 17.30-22.00 «L'espertore Calaghan - il caso Scorpione». Prepovedan mladini pod 18. letom.

VITTORIA 17.30-22.00 «Sexy bi-stros». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržiš

EXCELSIOR 16.30-22.00 «Chissa perché capitano tutte a me».

PRINCIPE 17.30-22.00 «Penetrations».

Nova Gorica

in okolica

SOČA 18.00-20.00 «Ubljanje a la carte». Ameriški film.

SVOBODA 18.00-20.00 «Bagdadski tatit». Ameriški film.

DESKLE 19.30 «S.H.E.» Ameriški film.

DEZURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Pontoni & Bassi, Raštel 52, tel. 83.349.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in ponoči je v Trzinu dežurna lekarna Rismondo, Ul. Toki, tel. 2.701.

Prispevki

V sklad za poimenovanje štandreske šole so prispevali:

Tiskarna Grafica Goriziana 50.000 lir, Tiskarna Budin 40.000, PD Otton Zupančič 30.000, Danilo Marvin 20.000, podjetje SOBEMA 20.000, Sindikat slovenske šole 15.000, Pintar Boris 25.000, Ivo Bolčina 10.000, Nadja Černic 10.000, Marija Delpin 10.000, Marija Pahor 10.000, Maks Lutman 10.000, družina Brajnik 10.000, Zora Valentič Šilflog 10.000, Viktor Selva 10.000, Slavko Lupin 10.000, Milan Nanut 10.000, Rozina Srebotnjak 10.000, Danilo Marussi 5.000 lir.

NAGRADNO ŽREBANJE

«CORSO AMICO»

V mesecih oktober, november in december Vam goriške trgovine združenja CORSO AMICO nudijo možnost dobika na loteriji. Pri vsakem nakupu v vrednosti 5.000 lir Vam v teh trgovinah izročijo listek loterije.

Zrebanje 31.10.1980 — nagrade: 6 abonmajev košarkarske tekme goriške ekipe Tai Ging Selng.

Zrebanje 30.11.1980 — nagradi: motorno kolo Benelli 250 kub. - 4-valjni motor in hladilnik z zmrzovalnikom.

Zrebanje 8.1.1981 — nagrade: avto opel cadett 1000, barvni televizor 26 palcev, pomivalni stroj in 10 žepnih računalnikov.

Ob nakupu ne pozabite zahtevati listkal

Aut. Min. 4/21452 od 30.9.1980

AMELENTE

od 25. OKTOBRA do 3. NOVEMBRA 1980

SALON POHIŠTVA IN HIŠNE OPREME

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA

ZA ZBORNIK ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO, OBINO IN KMETUSTVO GORICA

gorizka razstava

Va della Banca 15 - tel. 0431/33440

PRIDITE V GORICO

PONEDELJEK, 3. NOVEMBRA 1980 DAN ZAROČENCEV

22. 10. 1980	
Ameriški dolar	875.—
Funt sterling	2125.—
Irski funt sterling	1750.—
Švicarski frank	526.—
Francoski frank	202.—
Belgijski frank	28.50
Nemška marka	471.—
Avstrijski šilling	66.—
Kanadski dolar	750.—
Holandski florin	433.—
Danska krona	151.—
Švedska krona	204.—
Norveška krona	

NA NEDAVNEM POSVETOVANJU V ZAGREBU

Za konkretno enakost manjšinskih skupnosti

Narodnosti morajo imeti enake pogoje, kakršne ima v šolstvu, kulturi in znanosti večinski narod

ZAGREB — Na nedavnem posvetovanju v Zagrebu so temeljito obravnavali akcije, ki so v teku, ter akcije, ki jih bo treba podvzeti, da bi se nacionalnim skupnostim, torej manjšinskim skupnostim na Hrvaškem zagotovile vse možnosti, da se v vsakdanjem življenju, še posebej v šoli in vzgoji, v kulturi in znanosti, skratka v vsej tovrstni ustvarjalnosti povsem enakovredno izenačijo z večinsko skupnostjo.

Za 35-letnico vrnitve iz koncentracijskih taborišč

Borci Južnoprimorskega odreda so pod vodstvom narodnega heroja Antona Šibele 15. februarja 1944 v Ravnan pri Braniku z dvema četama napadli nemško-fašistično motorizirano kolono, ki je vozila proti Braniku. Partizani so kolono popolnoma uničili. Pri tem je padlo 31 nemških vojakov in petdeset italijanskih fašistov in zaplenili so veliko orožja, streliva in vojaške opreme.

Zaradi hudega poraza so se okupatorji grozovito znesli nad prebivalci Branika in Komna. 15. februarja so požgali vas z vsemi bližnjimi zaselki (213 stanovanijskih hiš z gospodarskimi poslopji vred), nad šeststo ljudi pa so odgnali v koncentracijska taborišča v Nemčijo, odkoder se mnogi niso vrnili.

V spomin na ta dogodek bodo v nedeljo, 26. oktobra pripravili proslavo 35. obletnice vrnitve internirancev iz nemških koncentracijskih taborišč.

Na proslavi, ki bo v Braniku ob 14. uri, bo glavni govornik Savin Jogan, član predsedstva republike konferencie SZ DL Slovenije. Sledil bo kulturni program, ki ga bodo izvajali otroški pevski zbor domače osnovne šole, domači pevski zbor, člani Mestnega gledališča iz Ljubljane in pihalni orkester v Vojvodini. V kulturnem domu pa bodo odprli razstavo fotografij in dokumentov o internirancih in izdali posebno brošuro z imeni, pričevanji in dokumenti internirancev, ki so doživljali grozote nemških koncentracijskih taborišč.

činskim, to je s hrvaškimi narodom. Med tistimi, ki so o tej temi razpravljali in obravnavali vsa zadevna socialno-politična vprašanja v SR Hrvatski, sta bila tudi sekretar za šolstvo in kulturo dr. Stipe Suvar in predsednik odbora za manjšinska vprašanja pri Socialistični zvezi delovnega ljudstva Hrvatske Marinko Grudić.

Vredno je, ugotoviti se pri izvajanju dr. Stipe Suvarja, ki je znan strokovnjak za probleme narodnih manjšin in docent na zagrebškem vseučilišču. V svojem referatu je razvil tezo, v kateri zatrjuje, da se mora vsaka narodna skupnost v Jugoslaviji neposredno vključiti v politično življenje in predvsem kulturno ter vsakdanje življenje naspolniti, kadar se vsakemu članu teh skupnosti zagotovi enake življenjske razmere, enaki

pogoji, kakršni so zagotovljeni pripadnikom večinskega naroda. Zato je podčrtal potrebo, lotiti se in ustrezno rešiti vse probleme, ki se kažejo na področju šolstva, vzgoje, kulturnega in znanstvenega življenja. Podčrtal je, da so se na Hrvaškem doslej močno trudili, da bi zagotovili enake pogoje vsem študentom nacionalnih skupnosti kar zadeva šolstvo. Pri reševanju tega osnovnega problema, začenši že pri otroških vrtcih in nato v osnovnih in srednjih šolah, so že pred petimi leti uvedli tako imenovano usmerjeno šolstvo tudi za študente in šolarje manjšinskih skupnosti.

Dr. Stipe Suvar je podčrtal, da so temeljna področja, bistvene osnove za zajamčenje konkretno enakopravnosti vsem nacionalnim skupnostim. Vsaka narodna skupnost mora razvijati svoje šolstvo, svojo kulturo in znanstveno dejavnost, če hoče resnično napredovati. Če ima zajamčeno enakopravno možnost z večinskim narodom na teh področjih, se bo vsaka manjšinska, oziroma nacionalna skupnost mogla povsem vključiti v ostala področja, v politično, ekonomsko in družbeno tkivo.

Sekretar za šolstvo in vzgojo SR Hrvatske je nato podčrtal, da so pravice nacionalnih manjšin v Jugoslaviji rezultat oziroma plod zgodovinskih pogojev ter odločilne vloge, ki so jo te skupnosti imele vsaka na svojem področju v vseh republikah Jugoslavije. Vloga narodnosti oziroma nacionalnih skupnosti je v socialistični dialektiki v tem, da postanejo subjekt, ki s svojimi in novimi vsebinami bogati jugoslovansko družbo, ki je v neprestanem, nenehnem razvoju. Glavna naloga v tem dinamičnem razvoju je v tem, da se zagotovi, da imajo vsa zaseda vsi specifični in značilni nacionalni skupnosti, torej ne le narodom, pač pa tudi narodnostim, ki živijo na Hrvaškem. Na tak način se bo mogla vsaka narodna skupnost, torej vsaka narodnost, svobodno razvijati in s tem se bo preprečil vsak proces asimilacije.

V drugih referatih ter v zelo bogati diskusiji, je bila dana zelo konkretna in podrobna analiza dosedanjega razvoja posameznih narodnosti in skupnosti, posameznih narodnosti v SR Hrvatski, posebej no kar zadeva šolstvo, kulturo in vzgojo.

Vredno je podčrtati, da je, kar zadeva vzgojo in izobraževanje, najboljši uspehi dosegla italijanska narodna skupnost in to tako kar zadeva kakovost kot tudi obseg. Tako je bilo ugotovljeno, da deluje v SR Hrvatski 22 otroških vrtcev za vse nacionalne skupnosti in kar 14 teh otroških vrtcev pripada italijanski narodni skupnosti. Obveznih in srednjih šol za nacionalno manjšine je v SR Hrvatski 91, in 24 teh obiskujejo šolarji in dijaki italijanske narodnosti. In kar zadeva učni kader je bilo ugotovljeno, da je številčno največja italijanska. Ta šteje 249 učiteljev in profesorjev, kar je skoraj 50 odstotkov vsega učnega osebja nacionalnih manjšin.

Med posegi v diskusijo na tem posvetovanju zasledimo je vredno omeniti poseg puljskega zgodovinarja Bruna Flega, ki pripada italijanski narodni skupnosti in ki je na kratko prikazal dejavnost zgodovinskega raziskovalnega centra Unije Italijanov iz Istre in Reke

Danes popoldne v Kulturnem domu ponovitev produkcije baletne šole

V torek popoldne je bila v Kulturnem domu v Trstu zelo lepa baletna prireditev, ki so jo pripravili gojenci in gojenke baletne šole tržaškega Slovenskega stalnega gledališča. Danes popoldne ob 15.30 bodo prireditev ponovili. Na sliki skupina 'gejsa' s torkovega nastopa

Janko Perat:

ODLOČITEV V PUŠČAVI

Knjiga, ki jo je izdala koprška založba Lipa, govori o primorskih Sloven- cih in istrskih Hrvatih, ki so se v drugi svetovni vojni kot italijanski vo- jaki znašli v afriških puščavah in se odločili za NOB

Pisatelj Janko Perat in koprška založba Lipa sta prijetno presene- tila z novo knjigo s tematiko NOB. Že sam naslov knjige — **Odločitev v puščavi** — nakazuje njeno vsebino. Na prostranih puščavskih bojiščih v Libiji se niso odločili le izidi velikih bitk, pač pa se je, kar se nas tiče, odločala tudi u- soda nad tisoč primorskih Slove- ncih in istrskih Hrvatov, ki jih je vojna vihra doletela že v Libiji, ko so bili v sestavi italijanske vojske. Fašistično vrhovno povelj- stvo jih je namenilo bojišču kot nekakšno topolsko hrano, naši fantje in mame pa so odločili drugače. Namesto da bi se borili za interese fašističnih oblasti, so našli pota in načina, da so se pre- bili na 'drugo stran', v vrste za- veznikov in marsikdo je stopil v vojsko zahodnih zaveznikov, da se je boril proti fašizmu. Prene- kateri so namreč že konec 1940. in v začetku 1941. leta stopil v poljske ali češke enote, ki so obsta- jale v okviru zavezniških sil na Blaznem vzhodu. V praznem po- letju 1941. pa so se mnogi zbrali v posebnem samostojnem Jugo- slovanskem bataljonu, ki se je bil oblikoval v sestavi britanske Ome- armade. Toda že februarja na- slednjega leta so bili postavljeni pred novo odločitev, ali jim slu- žijo ciljem reakcionarne jugoslo- vanske begunske vlade in naj bo- do orodje medsebojnih obračuna- vanj v njihovih vrhovih, ali pa naj odidejo v libijsko puščavo, torej v boj. Kljub temu naproti- ni propagandi so se odločili za dru- go rešitev.

Znana pri El Alameinu ter iz- kroenje v Alžiriji sta privedli do zmage zaveznikov. In tedaj so ro-

jaki v Jugoslovanskem bataljonu morali ponovno odločiti. Odločiti so se morali, ali naj se prepu- stijo usodi in naj bodo pokorni poveljstvu, kot edrbi vojniki ne glede na smotre in cilje, katerim naj njihovo junštvo služi, ali naj o- svoji usodi odločajo sami. In spet so se odločili za drugo, za- htevnijo rešitev. Naši primorski Slovenci in istrski Hrvati so se odločili biti subjekt v boju proti fašizmu in so preprečili nakane zvezniških poveljstev. Preprečili so tudi načrte, da bi jih s pa- dalskim desantom odvrgli na Pri- morsko ter v Istro, kjer naj bi od- pirali pot invazijskim silam, kot so načrtovali pri zavezniškem vr- hovnem poveljstvu. Najpomemb- nejša pa je bila njihova odločitev za NOV, torej za Titovo Jugosla- vijo, odločitev torej, ki so jo iz- peljali v zelo zapletenih političnih razmerah z vrsto uporov proti vojski kralja Petra. O tem je bilo doslej napisanih veliko strani v zgodovini NOB.

In prav tem dogajanju je po- svečena Peratova knjiga. V njej so opisane vse kolikrat pomemb- ne bitke v libijski puščavi, v njej se opisuje, kako so se naši ro- jaki odločali v onih težavnih in zapletenih razmerah, ko so bili prepušteni samim sebi, a jim je bila ljubezen do domovine in na- predka neizmerno vodilo, ki jih je pripeljal na pravo pot, v vrste NOV.

Janko Perat je delo široko zasno- val. Pa ne gre za memoarsko delo, tudi ne za znanstveno zgo- dovinsko delo, pač pa je to oblika spominke proze intimno izpoved- ne narave. Ni zgodovina, pač pa pričevanje o zgodovinskih doga- janjih, kot jih je sam doživljal in je torej v precejšnji meri bolj literarno kot zgodovinsko delo. In vendar ne gre za izključno oseb- ni odnos do opisanih dogodkov, ker je opisano preveč s številni- mi zgodovinskimi teksti, pa tudi spomini drugih udeležencev in so v knjigi navedeni tudi viri.

Knjiga je razdeljena v dva de- la. Prvi nosi naslov **Bitke v puščavi**. Bralec bo ugotovil, da Perat zna podati zanimivo, sko- raj napeto sintezo bojev, da zna prikazati njihovo pomembnost. In v to široko panoramo je vključil vlogo Jugoslovanskega bataljona. Kup anekdot in obrobnih dogod- kov posrečeno prikazuje tedanje razmere, življenje v puščavskih prostranstvih in način puščavskih bojevanja. Naravnost drama- tični pa so opisi tankovskih bitk v puščavi, posebno bitke pri El Alameinu.

Drugi del knjige nosi naslov **Odločitev v puščavi**. Posvečen je političnemu boju in odločitvam pripadnikov Jugoslovanskega ba- taljona proti silam reakcije ne le v krogih kraljeve begunske vla- de, pač pa tudi proti reakciji med zavezniki. Tu je govor o sple- takih velikih sil in o vlogi, ki naj bi jo v tem imel Jugoslovanski bataljon. Del teksta bo zani- mav tudi za zgodovinarje, pa če- prav bi kdo mogel imeti pomisle- ke glede njihove zgodovinske av- tentičnosti. Res je, da se je Pe- rat lotil tega opisovanja izrazito subjektivno, vendar je ostal vse- skozi zgodovinsko kritičen.

Ko se človek pogleda v vso zapletenost takratnih dogajanj, v vso navzkrižnost medsebojnih in- teresov med zavezniki, med nji- hovimi posameznimi poveljstvi, ki so se perditost in dvojnost, ki se je izražala predvsem v odnosu do NOG Jugoslavije, si zastav- lja vprašanje, kako so mogli ti primorski Slovenci in istrski Hr- vati v Jugoslovanskem bataljonu, vsi ti ljudje, ki jih je vžgal fašizem, najti in izbrati edino pravo in častno pot, po kateri so

Novost na knjižni polici

TUDI V ŠVICI BODO TRGALI

Marsikdo meni, da imamo le pri nas lepe vinograde in dobro vino. V resnici je vinogradništvo zemljepisno zelo razširjeno. Gornja slika, ki prihaja iz Švice in sicer iz Mendrisa v južni Švici, dokazuje, da trta dobro rodi tudi tam, pa čeprav tam ne poznajo ne našega terana in ne našega refoska

Galileo Galilei pride ponovno pred sodišče

VATIKAN — V kratkem se bo začela nova preiskava o 'zadevi Galileo Galilei'. Papež zahteva preiskavo, ki naj bo 'eposom ob- jektivnosti'. Gre, kot je znano, za obsodbo slovitga znanstvenika v zvezi z njegovimi astronomskimi odkritji, ki so zrevolucionirala kon- cept o sončnem sistemu.

Novo raziskavo je davi na svet- tem sinodu dal francoski nadškof mons. Paul Poupard, podpredsed- nik vatikanske sekretariata za ne- verne, francoski dostojanstven- nik, ki bo vodil raziskave na po- dročju zgodovinskih dogajanj one dobe, je pri tem podčrtal, da je to želja sedanjega papeža.

Isti cerkveni dostojanstvenik je tudi najavil, da se v kompetenci njegovega sekretariata pripravlja posebna 'mapa neverstva' v svet- u, da bi se poglobilo znanje zelo obsežnega pojma ateizma. Vrh tega bodo zbrali tudi vse tekste vatikanskega tajništva o marksiz- mu, kajti 'marksistična praksa, kaže, zavaja tudi določene krščen- ske kroge'.

Sveta sinoda, ki je danes do- polnje prisluhnila izjavamjan a- friškega kardinala Gamina o va- tikanski komisiji 'Justitia et pax' ter poročilu o podporni ustanovi 'Cor unum', je v popoldanskih u- rih razpravljala o sporki kot iz- razu zakonske ljubezni.

RADIO VIZIJA

ITALIJANSKA TV	
Prvi kanal	
12.30 Solška vzgoja	19.45 Dnevnik 2 Odprti studio
13.00 Dan za dnem	20.40 TV film iz serije 'Kingston'
13.25 Vremenske razmere	21.35 Amerika ne sanja več
13.30 Dnevnik in Danes v parla- mentu	Današnja oddaja je posve- čena razvoju kmetijstva v Združenih državah Amerike
14.10 Josephine Beuhamais, 9. nadaljevanje	22.35 Eurogol
15.00 Risanka	Ob koncu Dnevnik 2 - Zadnje vesti
15.15 Zanimivosti Dnevnika 1	Tretji kanal
16.10 Kriminalni genij Mr. Ree- derja, TV film	19.00 DNEVNIK 3
17.00 Dnevnik 1 - Flash	19.30 Dnevnik 3 - Deželne vesti
17.05 3, 2, 1... Stik!	20.00 in 22.40 Gianni in Pinotto
18.00 Solška vzgoja	20.05 Solška vzgoja
18.30 Job, mladina, šola in delo	20.40 Glasba iz Spoleta
19.00 Teden dni v sv. sinodi	21.40 Dnevnik 3 - Tedenska odd.
19.20 'La frontiera del drago', 31. epizoda	22.10 DNEVNIK 3
19.45 Almanah in vremenske raz- mere	JUGOSLOVANSKA TV
20.00 DNEVNIK	Ljubljano
20.40 Black out	9.00, 10.00, 16.30 TV v šoli
21.55 Dolly, petnajstredno sreča- nje s kinom	17.20 POROČILA
22.10 Posebna oddaja Dnevnika 1	17.25 Božje oko, ameriški doku- mentarni film
Ob koncu Dnevnik, Danes v parlamentu in Vremenske razmere	18.00 Zgodnja dirka, otroška nad.
Drugi kanal	18.30 Obzorik
12.30 Glasbena šola	18.40 Zanimja me
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri	Izobraževalna oddaja
13.30 Solška vzgoja	19.10 Risanka
14.00 TV film	19.24 Zmo do zrna
14.50 Atlas Ufo Robot, risani film	19.30 TV dnevnik
15.15 Solška vzgoja	20.00 Tretja razsežnost
15.45 Krnji, kjer so živeli: Sveta Terezija v Lisieuu	21.30 Odprto za ustvarjalnost
16.25 Koncert na italijanski način, vodita Claudio Villa in Paola Tedesco	22.15 V znamenju
17.00 Dnevnik 2 - Flash	Koper
Program za mladino	17.30 Film, ponovitev
17.05 Pika Nogavička, mladinska nadaljevalka	19.00 Odprta meja, program v slo- venščini
17.30 Pepin in prijatelji	19.30 Eurogol
18.00 Solška vzgoja	20.00 Risanec in 2 minuti
18.50 Dober večer s...	20.15 Stičišče
Tinom Scottiem	20.30 Mož iz Canyon Cityja, ce- lovečrni film
vnes TV film iz serije	22.00 TV dnevnik - Danes
'Mork in Mindy'	22.05 Noa noa - film

TRST A	
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po nase; 8.10 Jutrarnji almanah; 9.00 Glasbena matineja; 10.10 Radijski koncert; 11.30 Belezka, sledijo: Folklorni odmevi; 12.00 Iz sveta umetnosti: Glasbeni trenutek doma in drugod; 12.40 Melodije; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Mladi pred mikrofonom; 14.45 13 romanov; 15.00 Pisite nam, pred-	Glasbeno prebujanje; 7.25 Glasbena oddaja; 9.00 Radio anch'io, glasbeno-govorni program; 11.30 Sexy West, radijska nadaljevanjka; 12.03 Vi in jaz ro; 13.30 Ulica Asiago Tenda: poje Ron; 14.03 El pazzariello; 14.30 Radijska priredba; 15.03 Rally; 15.30 Popoldanska srečanja; 16.30 Opereta; 17.03 Patchwork; 18.35 Programi pristopanja; 19.30 Radijska nadaljevanjka.

vajali bomo; 16:00 Potovanje v Ameriko; 17:10 Mi in glasba: Poczija smsspeva; 18:00 Cetrkova srečenja - Kulturne rubrike naših tednov. - Zbori pred občinstvom.	
KOPER (italijanski program)	RADIO 2
7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.22 Glasbena oddaja; 9.15 Knjiga po radiu; 9.32	6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.00, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30, 21.00; 6.00 - 8.45 Dnevi; 9.05 Roman v nadaljevanju; 9.32 - 10.12 Radio 2 3131; 11.30 - 12.30 pesmi; 12.35 Radijski kontakti; 13.41 Simfonija; 14.00 Glasba in nasveti; 14.30 und Track glasba in kino; 15.00 15.42 Radio 2 3131; 16.32 Disko klub; 17.32 Monolog; 18.00 Glasbena oddaja; 18.32 In New Orleans na Broadway; jazz in lahka glasba; 19.50 Soliska vzgoja.

LJUBLJANA	
Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je ...; 10.10 Leteci zmag; 10.00 Mozak, glasba in navsteti; 11.00 Kim, svet mladosti; 11.30 Horoskop; 11.31 Lahka glasba; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Prijetno popoldne; 13.43 Izbrali smo za vas; 15.05 Pe- sni; 15.30 Glasba po željah; 16.00 je Richard Myhill; 16.35 Crash; 16.55 Knjige v izlozbi; 17.00 Po- slušaš mi jih skupaj; 17.32 Klavir; 18.00 Jugoslovska pop glasba; 18.32 Koncert; 19.15 Skupina Ron	6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 6.10 Prometne informacije; 6.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00, 7.30, 8.15, 8.45, 9.00, 9.30, 10.00 Z glasbo v dobro dan; 8.30 Mla- dina po gste; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki za naše goste in tujine; 10.05 Rezervira- mo za ...; 11.35 Znano in pri- jubljeno; 12.10 Znanе melodije; 12.30 Kmetijski navsteti; 12.40 Od

RADIO 1	
7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00	

TOZD iz Izole. Tu je zaposlenih
blizu 170 ribičev, katerih življenjski
in delovni pogoji so zelo težki
in terjajo zelo velike telesne na-
pore. Na dan delajo tudi po 20
ur, pri čemer se morajo prilagaja-
ti ne le vremenskim razmeram,
temveč tudi morskim ob razno-
merno slabih higienskih in tehničnih
pogojih na ribiških ladjah.

SPET POLETI ZA ZDMCE

Drugi največji jugoslovanski le-
talski prevoznik Inex Adria avio-
promet iz Ljubljane je po polet-
nem premoru spet organiziral čar-
terske polete z zahodnonemških
letališč. Namenjeni so predvsem
jugoslovanskim delavcem, časno
zaposlenim v Zvezni republiki
Nemčiji, in njihovim družinam.

Od sobote dalje spet posluje
zračna pot med Sarajevom preko
Zagreba s Stuttgartom, Hambur-
gom, Frankfurtom ter Düsseldorfom,
in, letos prvič, tudi s Münche-
nom.

Čarterski poleti bodo dvakrat
tedensko: ob sredah in sobotah.

BENIFICIRANA DOBA ZA POMORSKE RIBICE

Skupščina pokojninskega in in-
validskega zavarovanja Slove-
je je sprejela sklep, da kapita-
nom ribiških ladij, strojnikom na
ladjah, osvetljevalcem in ribičem
priznajo beneficirano delovno do-
bo. To pomeni, da jim leto dni
dela priznaajo za 15 mesecev.

V Sloveniji se s pomorskimi ri-
bištvom ukvarja le Delamaris

DOBER PRIDELEK RIZA V MAKEDONIJI

V vzhodnem delu Makedonije,
kjer je edino območje v Jugosla-
vi, kjer goje rizo na 8200 hektarjih,
so v glavnem končali spravilo ri-
ze, s tudi obrati za predelavo ri-
za, med njimi nova tovarna za pro-
izvodnjo vitaminiziranega riža.

Km-tiški izvedenci ocenjujejo,
letosnji pridelek riza kot zelo do-
ber, saj so pridelali 27 tisoč ton
riža, ki ga bodo vsega prodali na
jugoslovanskem trgu.

Prispevanje za
DIJASKO MATICO

Patronat KZ - INAC svetuje

PRED SKORAJŠNJIM PRIZNANJEM DELOVNE DOBE V BIVŠI CONI B

Vpr.: «Nimam še 60 let, vendar
bi rad šel čimprej v pokoj, ker
sem pač delal že več kot 35 let.
Rekli so mi, da bi moral pre-
kinito delo, če ne, mi ne prizna-
jo pokojnine pred 60. letom starosti.
Dokumente sem uredil, kot vedno
svetujete v vaši rubriki, vendar
imam vseeno nekatere dvome in
ne bi hotel storiti napake, ki bi
se mi nato maščevala. Imam že
urejeno knjižnico INPS, delodajalec
mi je izročil potrdila o plačanih
prispevkih v zadnjih letih, od vo-
jaških oblasti sem dobil dokument
o služenju vojaškega roka in jo
Sloveniji so mi priznali delovno
dobo, ki sem jo tam opravil. Ven-
dar pa sem bil zaposlen v Ko-
pru, v posebnem obdobju, kar so
rešili komaj z osimskimi sporu-
mi. Se to že upa? Koprška
doba je odločilna za dosego 35
let zavarovanja, zato me zani-
ma, če bi mi jo danes upoštevali,
če vložim prošnjo? V nasprotnem
primeru vas vprašujem, kdaj bo
to urejeno? Kaj mi praznoprav
svetujete? Hvala lepa za vaš
trud.» P. S.

razpolagamo, izbaja, da je bil
omejen sporazum na področju
socialnega varstva in skrbstva že
podpisan od obeh držav in ratifi-
ciran pred nekaj meseci le s
strani Jugoslavije, Italija pa naj
bi to uredila v kratkem času. Vse-
binska določila omejenega spora-
zuma so ta, da bo vsak državljan
lahko uveljavljal omejeno dobo
v svoji državi, in to od ratifi-
kacije osimskih sporazumov dalje
(april 1977). Torej lahko se sme-
rate, da je koprsko obdobje že
preneseno v Italijo in parificirano
ostali pokrajinski dobi, ki jo im-
ate pri italijanskem nosilcu zavarova-
vanja. Vendar formalno INPS se
nima navodil v tem smislu, zato
bi morebitna današnja predsta-
vitev prošnje imela za posledico
začasno zamrznitev prakse. V va-
šem primeru pa bi to ne bilo naj-
boljše, ker bi ostal brez službe,
vse dolej, dokler ne bodo ra-
tificirali sporazuma tudi v Italiji.
Zelo verjetno bo šlo le za kak
teden ali mesec, vendar pa to
lahko jamči v tem smislu? In če
bi birokratska pot veliko daljša?
Zato vam svetujem naslednje: po-
čakajte še nekaj mesecev, da se
celotna zadeva formalno uredi, na-
to vam bodo na osnovi jugoslovan-
skega priznanja delovne dobe kar
takoj pristili omejeno obdobje v
italijansko pokojninsko dobo.

Vsi tisti zavarovanci pa, ki so

že upokojeni in jim niso upošte-
vali delovne dobe v bivši coni B,
lahko kar takoj vložijo zahtevek
za ponovno likvidacijo oziroma
priznanje dodatka preko jugoslo-
vanskega nosilca zavarovanja v
Ljubljani, ki se je obvezal, da
bo nato takoj poslal te zahtevke
na INPS in tako opravil politični
prikis, da italijanski zavarovalni
dovod čimprej vzame v poštev te
pokojninske zahtevke.

PREKLIK ZAVAROVALNIH PRISPEVKOV

Vpr.: «Iz trgovskega zavarova-
nja sem se zbrisala marca me-
seca, vendar sem dobila davčno
kartelo za vse leto. Moram to pla-
čati ali se lahko temu na kak
način izognem?» M.C.

Zavarovalne prispevke, ki jih
plačujete samostojni delavci, ter-
jajo vedno za celo koledarsko le-
to, razen če zavarovavec dokaže,
da ne opravlja več svoje dajav-
nosti. Zato si preskrbite na trgo-
vski zbornici potrdilo, od kate-
re tega dalje niste več vpisani
v seznam trgovcev. Na osnovi
tega potrdila vam bodo na INPS
(prvo nadstropje) izdali izjavo za
davčno izterjevalnico, naj ne terja
od vas treh četrtin prispevka za
pokojninsko zavarovanje. Prispe-
vek za zdravstveno zavarovanje
pa boste morali plačati v celoti.

ACE MERMOLJA